

Tekst 1

Hoe om te gaan met christenen.

1 C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI

2 Sollemne est mihi, domine, omnia de quibus dubito ad te referre. Quis
3 enim potest melius vel cunctationem meam regere vel ignorantiam
4 instruere? Cognitionibus de Christianis interfui numquam: ideo nescio quid
5 et quatenus aut puniri soleat aut quaeri. Nec mediocriter haesitavi, sitne
6 aliquod discrimen aetatum, an quamlibet teneri nihil a robustioribus
7 differant; detur paenitentiae venia, an ei, qui omnino Christianus fuit,
8 desisse non prosit; nomen ipsum, si flagitiis careat, an flagitia cohaerentia
9 nomini puniantur. Interim, <in> iis qui ad me tamquam Christiani
10 deferebantur, hunc sum secutus modum. Interrogavi ipsos an essent
11 Christiani. Confitentes iterum ac tertio interrogavi supplicium minatus:
12 perseverantes duci iussi. Neque enim dubitabam, qualecumque esset
13 quod faterentur, pertinaciam certe et inflexibilem obstinationem debere
14 puniri. Fuerunt alii similis amentiae, quos, quia cives Romani erant,
15 adnotavi in urbem remittendos.

16 Mox ipso tractatu, ut fieri solet, diffundente se crimine plures species
17 inciderunt. Propositus est libellus sine auctore multorum nomina
18 continens. Qui negabant esse se Christianos aut fuisse, cum praeunte
19 me deos adpellarent et imagini tuae, quam propter hoc iusseram cum
20 simulacris numinum adferri, ture ac vino supplicarent, praeterea male
21 dicerent Christo, quorum nihil cogi posse dicuntur qui sunt re vera
22 Christiani, dimittendos putavi. Alii ab indice nominati esse se Christianos
23 dixerunt et mox negaverunt; fuisse quidem sed desisse, quidam ante
24 triennium, quidam ante plures annos, non nemo etiam ante viginti. <Hi>
25 quoque omnes et imaginem tuam deorumque simulacra venerati sunt et
26 Christo male dixerunt.

(In het hier weggelaten gedeelte schrijft Plinius wat vermeende christenen zoal deden en dat er al veel mensen bij betrokken waren.)

27 Antwoord van Trajanus.

28 Het is de juiste weg, mijn beste Plinius, die je gevolgd hebt bij het
29 uitzoeken van de gevallen dat men mensen als Christenen bij je aangaf.
30 Er is namelijk geen algemeen voorschrift te geven dat als vaste norm kan
31 dienen.

32 Actief opsporen moet men ze niet. Worden ze aangegeven en schuldig
33 bevonden, dan dient men ze te straffen, met dien verstande dat wie
34 ontkent Christen te zijn en dit metterdaad aantoont (dat wil zeggen: door
35 te offeren aan onze goden), hoe verdacht zijn verleden ook moge zijn, op
36 grond van zijn berouw genade krijgt.

37 Voor anoniem ingediende beschuldigingen mag in een aanklacht geen
38 plaats zijn. Dat geeft namelijk een bijzonder slecht voorbeeld en is niet
39 meer van onze tijd.

Plinius, Epistulae 10.96.1-6 en 10.97